

דו"ח: משבר המים מסכן את הנוף בישראל

האם יבוא הסוף למטעי התמרים והפרדסים?

תצלום: לימור אדרי

מטעי תמרים בבקעת הירדן

צפריר רינת

(שפכים מטוהרים) כרוך גם הוא בעלויות גבוהות. לדעת שחם, הצורך החברתי והסביבתי בקיום שטחים פתוחים מצדיק סיוע ממשלתי לחקלאים כדי לממן את שדרוג טיהור הקולחים. שדרוג זה הוא גם תנאי הכרחי לשיקום הנחלים שבהם זורמים כיום שפכים באיכות גרועה.

משק המים הישראלי אמור לבצע בשנים האחרונות תהליכים נרחבים של פיתוח תשתיות בעלויות של מיליארדי שקלים ולעבור תהליכי הפרטה שיבוצעו בעיקר במסגרת פעילות חברת "מקורות". שחם מזהיר שהפרטת מקורות ללא הנחיות נכונות עלולה לגרום לפגעי עתיד באינטרס הציבורי של השימוש במים לצרכים שונים כמו אספקת מים לטבע או לשטחים ירוקים.

למרות המשבר שבו נמצאת ישראל בגלל הבצורת והביקורת הרבה שיש גם לו על היעדר מדיניות כוללת, מרגיש שחם שבישי ראל קיימת עדיין אחת ממערכות הניהול המקצועיות והיעילות ביותר של מים בעולם. בדיקה של יעילות השימוש במים שערך השנה גוף מקצועי מטעם האו"ם העלתה כי ישראל נמצאת במקום השני בין 21 מדינות הים התיכון.

חלק גדול מהנוף הירוק בישראל צפוי להיעלם בשני העשורים הקרובים אם הממשלה לא תתכנן כראוי את ניצול המים – כך מזהיר דו"ח חדש שהוכן במסגרת פרויקט "סדרי עדיפויות לאומיים בתחום הסביבה" של מוסד שמואל נאמן בטכניון. הגורמים העיקריים לכך יהיו אוברדן שטחי חקלאות בשל חוסר יכולת של החקלאים לעמוד במחירי המים המאמירים, ובכלל זה של שפכים מטוהרים.

חלק מהנופים המוכרים בישראל, כמו פרדסי השרון, מטעי התמרים בעמק הירדן ובריכות הדגים בעמק בית שאן, נוצרו על ידי חקלאות של גידולי שדה. אולם, קיומו של נוף זה נמצא באיום חמור מאחר שבשנים הבאות צפויה עלייה בלתי נמנעת במחירי המים, ככל שישראל תתבסס יותר על מים מותפלים ועל מתקנים חדישים לטיהור שפכים. לדברי מחבר הדו"ח, מהנדס המים גיורא שחם, "עליית המחירים לא תאפשר לעבד גידולים חקלאיים בשטחים פתוחים, כיוון שערכם הכלכלי הנמוך לא יעמוד בתעריפי המים והמסים הנלווים להפקתם". גם השימוש העתידי בקולחים